

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo e nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnine in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnica, reklamacije in druge reči, katero ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1.60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pisan v ulici Ponte della Fabbra

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s »Kazipolom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6.60
pol leta 6 . 60 3.30
četrt leta 3 . 40 1.70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri dopoldne.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Za brate Hrvate!

Rojaki!

Poročila iz bratske Hrvatske o tiranstvih bana Khuena Hédevaryja pretresajo ves civilizovani svet. Vsi slovanski narodi v prvi vrsti dajejo duška svojemu ogorčenju proti brezpravju in madžarskim okrutnostim na Hrvatskem ter na premnogih shodih izražajo svoje bratske simpatije tako kruto zatiranim bratom.

Tudi goriškim Slovencem bijejo v prsih vroča srea iskrene ljubezni za nesrečne brate — in javno hočemo povedati, da ž njimi čutimo vse udarce brezvestne roke azijskega trinoga.

V ta namen sklicujemo javni shod

v nedeljo 7. t. m. ob 11. predpoldne na Katarinijevem vrtu v Gorici. V slučaju slabega vremena bo shod v restavracijskih prostorih.

Pridite vsi, možje, mladeniči, žene, mladenke, da bo naš glas toliko gromovitejši, toliko veljavniši dokaz bratskih čustev in mnenja goriških Slovencev, izraz vzajemnosti z brati Hrvati v veselih in težkih dneh. Na mnogobrojno svidanje!

V Gorici, 4. junija 1903.

Izvrševalni odbor.

Na shod!

Jutri ima zadoneti od bregov bistre Soče mogočen protest goriških Slovencev proti grozodejstvu, ki se vršijo v hrvaški naši zemlji, v mili Hrvatski, proti tiranstvu, katero uganja nad zvestim grančarjem ohol Madjar, in proti sistemu, po katerem se vlada brate Hrvate, ko se jih peha vedno bolj v odvisnost Madjarov, ko se jih smatra, da so le za to tu, da naj držijo s svojimi žulji pokonci napihnjeno madžarsko državo, drugače pa so brezpravni.

Leta in leta že trpi brat Hrvat pod kruto roko azijskega trinoga Khuena Hedervaryja, katero mu podpira vlada, leta in leta že vlada v Hrvatski brezpravje, brez zakonstvo, paševanje po vzorec, kateri so dali Madjarom njih prijatelji Turki.

Ko pa je bila mera krivic polna, je zavrelo — in dandanašnji vrè po celi Hrvatski ogorčenja proti madžarskemu nasilju, in glasno odmeva od jednega konca Hrvatske do drugega, da se s hrvatskim narodom ne sme več tako postopati, kakor se je doslej. Ali ne le po Hrvatski donijo taki kliči, tudi pri Hrvatih v drugih deželah in istotako med nami Slovenci. Oglasili so se v mogočen protest proti trinostvu v Hrvatski Tržačani, oglasila se je bela Ljubljana, oglasili so se Štajerci, jutri pa se oglasimo mi.

Mogočno mora doneti tudi naš protest proti tiranstvu Madjarov preko naše domovine do Hrvatske in do Dunaja in Budimpešte v znak, da bivajo na goriških tleh, na zahodni periferiji slovanske, čuteča slovanska srea, ki navdušeno kličejo po odpomoči v bratski zemlji hrvatski proti krivicam, ki se tam godijo celemu hrvatskemu narodu. Vsi sloji trpijo. V ječah tiči poleg kmeta inteligent, poleg meščana ječi v bolnišnici delavec, zadel od vojaškega bajoneta, in trupla vrlih seljakov počivajo že v zemlji, prebodena ali prestreljena s cesarskimi puškami. Strašno je to, kar se godi na Hrvatskem, ne da se popisati krivica, ki se godi bratom Hrvatom v trenutkih, ko so se potegnili za svoje pravo!

Namesto da se je začelo delati ž njimi pošteno ter namesto da je zavladala v Hrvatski pravica, so nagnali nad Hrvate vojake, orožnike in policaje z bajoneti, puškami in revolverji in pokazali so jim vislice, kamor jih obesijo, ako ne bodo lepo molčali!

To je strašno, to mora ogorčiti vsako pošteno slovansko srce, zato pa

se oglasimo jutri proti takemu trinostvu mi goriški Slovenci kakor en mož.

Vsi na noge! Vsi sloji naše družbe na dan! Vsi sloji hrvatskega naroda trpijo, zato prihitimo tudi mi iz vseh slojev naše družbe, da povzdignemo svoje glasove v veličasten protest proti krivicam v Hrvatski, da se zavzamemo za naše brate, kakor se mora zavzemati brat za svojega rodnega brata!

Goriški Slovenci! Napoleon I., veliki francoski cesar, je imenoval Hrvatsko najvažnejšo deželo za našo državo, ali dandanašnji je ta najvažnejša dežela plen madžarskih pustolovcev v objemu vlade.

Kam pa pridemo, ako bo hodila vlada avstro-ogerske države po takih potih? Danes se pobija kakor psa na cesti Hrvata ter mu sledi bajonet na vsaki korak in so ga radi vsake hitrejšo kretanje palne v ječo, jutri je lahko kdo drugi na vrsti, ki bi se postavil porobu krivici, katera se mu godi.

V Avstro-Ogerski so pozabili na pravico in zakon, krivica in nezakon vladata med Slovani, kar nam pač neovržno kažejo dogodki na Hrvatskem; zato pa se moramo dvigniti ter povedati odkrito in glasno, da obsojamo grozodejstva na Hrvatskem, da zahtevamo za svoje brate pravice in zakona ter da se zavarujemo proti temu, da bi se kadaj tako postopalo morda tudi z — nami!

Rojaki! Jutri na shod! Pokažimo, da smo tu, da zahtevamo, da se nemudoma odpravi neznosno stanje med Hrvati, odstavi ban Khuen Hedervary, ter da se začne deliti, kakor gre v konstitucionalni državi, pravica vsem jednako!

Rojaki! Jutri na shod! Na dan, po konci za „staro pravdo“!

Sadna razstava in drugi vipavski kmetijski shod v Prvačini.

V septembru l. 1901. so priredila takrat obstoječa »vinarska in sadjarska društva« v Brjah, Rihembergu in Kamnjah razstavo grozdja in sploh poznejšega sadja ter prvi vipavski kmetijski shod v Kasovljah. Reklo se je, da dela ta razstava prirediteljem in razstavljalcem vso čast. Isto mremo pač reči tudi o razstavi, otvorjeni preteklo binkočno nedeljo v Prvačini. Prireditve te razstave je tudi sad »vinarskih in sadjarskih društev«, ki so se od kasovljake razstave ustanovila po skoro vseh občinah vipavske doline. Razstavile so se letos večinoma čresnje (okoli 30 vrst), ter nekaj drugih raznih pridelkov, zraven tega pa tudi najrazličnejša vina (čez 300 vrst) vsehkozi domačega pridelka. Največ in najlepših stvari ste razstavili občini Prvačina in Rihemberg-Brje.

Otvoril je razstavo po kratkem nagovoru g. nadučitelja Orla g. dvorni svetnik grof Attems, ki se je dokaj laskavo izrazil o njej, izrekel na to, da razstavljalci gotovo dosežejo svoje namene ter zagotovil, da bode vlada vedno rada kmetovalce podpirala pri takem delu. Med obiskovalci smo videli tudi gg. dež. poslance Jakontiča, dr. Tuma in Grca, g. dež. kmetijskega nadzornika Frđhaufa in solskega nadzornika g. Finžgarja. V komisiji, ki je imela presojati razstavljene pridelke, so bili voljeni gg. Viljem Dominko, Fran Gombač iz Ljubljane, Ernest Klavžar, Josip Rubbia, Ivan Saunig, Anton Štrekelj in Andrej Žmavc, kot zastopnik prvaske občine pa g. župan Kozem in podžupan Josip Sušmelj. Ta komisija je našla za razstavo le pohvalne besede ter je razstavljalce sadja odlikovala sledeče:

Za razstavljene čresnje.

I. Razred: Vinko Gregorič iz Prvačine, Ivan Stanič iz Prvačine, Andrej Sever iz Prvačine, Jožef Primožič, župnik v Prvačini, Josip Vodopivec vulgo Fratnik iz Prvačine, Josip Gregorič vulgo Lavrentov iz Prvačine, Albert Sušmelj iz Bezovlaka, Ivan Gregorič iz Prvačine, Franc Gregorič vulgo Mar-

— 85 —

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski pisal H. Sienkiewicz. — Posl. Podravske.

(Dalej.)

In takoj so odšli naprej. Potoma še zašepeta Zbišek stricu:

»Vi pograbitte starega Siegfrieda, jaz pa hočem zgrabiti Arnolda.«

»Samo čuvaj se!« mu odvrne stavec ter namigne Čehu, naj bo pripravljen priskočiti vsaki hip mlademu gospodarju na pomoč.

Čeh pokima z glavo, češ, da ga razume, na to globoko vzdihne ter poskusi, ali mu meč ne tiči pretrdo v nožnici.

Zbišek reče na to:

»Ne! Zapovem ti, da takoj priskočiš k nosilnicam, in da ob času borbe nisi za trenutek ne odstopiš od njih.«

Šli so urno in tiho, neprestano po goščavi, toda niso imeli več daleč, kajti kmalu so bili na mali planoti, na kateri je bilo videti pogašene ogljarske kope in dve koči iz ilovice, ali »numi«, v katerih so gotovo prebivali ogljarji, dokler jih ni prognala ljuta vojna.

Solnce, ki je šlo k zatonu, je jasno osvetljevalo celo planoto in »nume«. Pred jedno sta sedela na kladi dva viteza, pred drugo pa krepak rudečelas sluga in Sanderus. Oba sta snažila s cunjami oklepe in pred

Sanderusovimi nogami sta ležala še dva meča, katera je hotel osnažiti pozneje.

»Glej,« reče Matija, stisnivši na vso moč Zbiškovo roko, samo da ga še pridrži za trenutek. On jim je nalašč pobral meče in oklepe. Prav! Oni z osivelo glavo mora biti...«

»Naprej!« zakriči nakrat Zbišek.

In nalik vetru plane na planoto.

Nemci so skočili tudi urno po koncu, toda predno so vtegnili dohiteli Sanderusa, zgrabi Matija starega Siegfrieda za prsi, ga skloni nazaj ter ga v tem hipu vrže na tla. Zbišek in Arnold planeta skupaj kakor dva jastreba, objameta se z rokami ter se jameta grozno trgati. Brkast Nemeč, ki je sedel poleg Sanderusa, je sicer segel po meču, toda predno je mogel mahnuti, ga udari Matijčev strežaj, Vit, s čakunom po rudasti glavi ter mu jo razkolje. Na to plane družina na povelje starega gospoda na Sanderusa in ta, dasi je vedel, kaj se godi in kako so se dogovorili, je jel od strahu tuliti kakor leto stare tele, ki ga peljejo v mesnico.

Dasí je bil Zbišek tako močan, da je vzevši v roke vejo z drevesa, izžmel sok iz nje, je vsekakor le čutil, da ni prišel v človeške roke, marveč v medvedje tace. Začutil je ob enem, ako bi ne imel na sebi oklepa, da bi mu orjaški Nemeč morda zlomil rebra in križ. Mladenič ga je res nekoliko dvignil, toda Nemeč ga je vzdignil še višje, in zbravši skupaj vso svojo moč, hotel ž njim treščiti ob tla, da bi več ne vstal.

Pa tudi Zbišek je stisnil Arnolda tako grozno,

da so se Nemcu kar oč zalile s krvjo, na to mu porine nogo med kolena, ga udari v bok ter ga vrže na tla.

V tem hipu padeta oba, samo da je bil mladenič pod orjaškim Nemcem. Toda v tem hipu priteče Matija, ki je bil že oddal na pol nezavestnega Siegfrieda v roke svojih služabnikov, in urno, kakor bi trenil, objeje Arnoldu pas okrog nog, potem skoči k njemu, kakor k zvezanemu mrjascu ter mu nastavi ostrino malega meča, misericordia imenovanega, na vrat.

Arnold zakriči grozno in roki mu onemoglo zdrsneta z Zbiškovega hrbta. Na to jame grozno kričati, to deloma iz strahu, deloma pa vsled bolečine, ki se mu je oglasila v rani, katero je dobil v boju s Skirvoilom.

Matija ga pograbi z obema rokama za ovratnik ter ga potegne z Zbiška. Zbišek se dvigne s tal in sede; hotel je vstati, toda ni mogel. Dlje časa je sedel nepremično. Lice mu je bilo pokrito z znojem in blede, oči zalite s krvjo in usta povsem zasanela... in zrl je kakor brez zavesti pred se.

»Kaj ti je?« ga vpraša Matija nemirno.

»Ničesar, samo truden sem močno. Pomagajte mi vstati.«

Matija ga prime pod pazduho in ga vzdigne kvišku.

»Ali moreš stati?«

»Morem.«

»Nič. Samo sape nimam.«

»Ko je videl Čeh, da je na bojišču vse končano, se prikaže pred kočico, držeč znano križarsko služab-

tinov iz Prvačine, Marija Pečenko iz Brji, Anton Pečenko (Governo) Rihemberg, Henrik Hebat iz Rihemberga, Anton Badalič iz Vitoviji (za razno sadje), Anton Gregorič iz Vogerskega.

II. Razred: Martin Sulič (Zanutkov) iz Prvačine, Josip Sušmelj (Struga) iz Prvačine, Janez Faganelj iz Prvačine, Josip Črne iz Prvačine, Anton Kozem iz Prvačine, Al. Gregorič iz Prvačine, Anton Faganelj iz Prvačine, Ivan Mekelj iz Brji, Franc Grzelj iz Rihemberga, Ant. Sever iz Vrha, And. Krševan iz Vrha, Franc Ličen iz Preserja, Fr. Colja iz Rihemberga h. st. 145.

III. Razred: Josip Kodrič iz Brji, Franc Čebon iz Brji st. 44, Franc Ličen iz Brji st. 124, Peter Kosuta iz Brji st. 101, Iv. Čink iz Brji st. 153, Fr. Ličen iz Preserja st. 233, Lovro Vidmar od sv. Katarine, Anton Biraš pri Birsih, Jos. Fabjan iz Vasi st. 31, Franc Fabjan iz Rihemberga, Anton Sever iz Rihemberga st. 299, Jakop Gorjan iz Vogerskega st. 124 (posebno za zgoden krompir), Jos. Zorn (Titov) iz Prvačine, Jos. Koc (mlajši) iz Prvačine, Jurij Furlani iz Prvačine, Jur. Lokatelj iz Prvačine, Fr. Zorn (Ipavkin) iz Prvačine, Ant. Mervič iz Prvačine, Janez Gregorič iz Prvačine st. 40, Jos. Furlani iz Prvačine, Fr. Gregorič iz Prvačine.

Priznanje: Edini razstavljač iz Gradišča (kedo?), Ivan Bizjak iz Dornberga, (posebno za cepljene trte na suho) in Josip Mrevlje iz Dornberga, Vinarsko in sadjarsko društvo v Velikih Žabljah, Blaž Grča, župnik v Sempasu.

Častno priznanje: Nadučitelju in podpredsedniku vin. in sadj. društva Josipu Orel v Prvačini za njega sodelovanje pri sadni razstavi v Prvačini ter požrtovalno delovanje v prosep kmetijstva sploh.

Predsednik: Franc Gombač, pot. učitelj za vinstvo v Ljubljani.

Poročevalec: V. Dominik, vodja kmet. šole.

Posebne omembe vreden bi bil gosp. Fran Bavčar iz Sela, ki je ob vhodu razstavil svoja gnezdišča ali umetno napravljene dupline za ptice. Komisija mu je izrekla svoje priznanje.

Razum Prvačine in Rihemberga-Brji, videli smo zastopane na razstavi tudi Vogersko, Velike Žablje, Kamnje, Vrtovin, Dobravlje, Selo, Sv. Križ, Gradišče, Bilje, Dornberg in Sempas. Iz nekaterih občin, posebno iz bližnjega Dornberga, je bilo želeti več. Udeležba razstave je bila iz različnih vzrokov premajhna.

Popoldan ob treh se je vršil precej dobro obiskan kmetijski shod. Otvoril ga je župan prvaški g. Kozem s kratkim nagovorom ter predlagal predsednikom g. posl. Jakončiča, čemur se je enoglasno pridržilo. G. Jakončič je prevzemaje predsedništvo rekel, da si šteje v čast predsedovati shodu, ker mu je Prvačina že od nekdanjeden najljubših krajev, in ker pozna prvaškega

kmeta kot zavednega in inteligentnega, ter je izrekel nado, da bodo poslušalci odnesli obilo dobrih naukov s shoda.

Prvi se je oglasil za besedo g. Anton Strekelj ter govoril: Častiti kmetovalci! Dragi mi prijatelji! Zopet smo se zbrali iz lepe vipavske doline, da pretresujemo naše žalostno gospodarsko stanje, in da se posvetujemo, kako bi zamogli isto zboljšati. Veseli me, da vas vidim v tolikem številu, kot vaš učitelj kmetijstva kliče vam tudi jaz: Dobrodošli!

Današnja razstava nam je pokazala, da vipavski kmet napreduje, da koraka polagoma k onemu cilju, do katerega ga hočemo pripeljati. Ta razstava nam je pa tudi pokazala, da je vipavska dolina kakor ustvarjena za pridelovanje zgodnjega sadja osobito raznih črešenj.

Črešnje so sad, ki se pravzaprav najdražje prodaja. Če pomislimo, kako željno pričakuje gospoda po dolgi zimi zopet svežega sadja, potem ni čuda, da se črešnja, prvi sad, ki se prikaže na trgu, tudi drago plača.

Gledé pridelovanja ranih črešenj zamerimo Vipavci marsikaj pokazali. Naša dolina so takorekoč vrata pred severom. Komaj pridemo nekoliko ur proti severu, že ne najdemo onega sadu, ki ga pridelujemo tukaj. Osobito, ko se dogradi nova bohinjska železnica, bode vipavska dolina jako velikega pomena za pridelovanje ranega sadja. Zaraditega je treba, da se pripravite že sedaj za one čase s tem, da čvrsto zasajate sadno drevje. Priporočam pa vam, da sadite le take vrste, ki bodo dajale tudi sad, kateri se bode lahko prodajal in izvažal.

Današnja razstava nam je tudi pokazala, da kmetovalci vipavske doline niso več v onem času, ko so mislili, da le oni znajo vse, in da jih nikdo drugi ne more učiti v gospodarstvu. Ona je pokazala, da živé na Vipavskem inteligentni kmetje, in upam, da prihodnja razstava pokaže, da smo zopet za lepo stopinjo napredovali.

Kar se tiče sadja, ki sem ga videl na razstavi, priporočam vam, da bodete od sedaj naprej vzgajali za one čase, ko bode tekla bohinjska železnica, samo one sadne vrste, ki so dobre za kupčijo. Od črešenj dobrih za kupčijo zahtevamo v prvi vrsti, da so kolikor mogoče rane, v drugi vrsti zahtevamo od njih, da so kolikor mogoče dobrega okusa, v tretji vrsti zahtevamo, da imajo kolikor mogoče lepo obliko, v četrti vrsti pa zahtevamo od dobrih črešenj, da se lahko izvažajo, da torej lahko prenašajo dolgo vožnjo. To so štiri zahteve, katere lahko stavimo na dobre črešnje.

Nečem vam govoriti o celi vrsti črešenj, ki so se danes videle na razstavi, ampak omejim se samo na dve vrsti, ki se približujejo vsem tem lastnostim. Priporočam vam, da bodete od sedaj naprej kolikor mogoče razširili zlasti ono črešnjo, kateri pravite „cepljenka“ ali tudi „vipavka“. Ta črešnja

sicer ni najprva, toda ima to lastnost, da na poti ne gnije, ima jako dober okus, in je jako krasna črešnja. Razum tega ima tudi to dobro, da jako mnogo rodi, enakomerno zori in se jako drago prodaja. Pretekli teden so se prodajale n. pr. te črešnje v Korminu po 70 kr. kilo. Druga črešnja, katero vam priporočam, je rana renška črešnja. Ta črešnja je prva med vsemi. Opominjam pa vas, da ne berete na njih sadu, ki je premalo dozorel, kajti na ta način bodete svoje dobro ime, katero imate sedaj, pokvarili in kupci se vas bodo izogibali. Renška črešnja je dobra, samo jo morate torej kolikor mogoče pozno trgati. Lahko vam bi omenil še več črešenj, ki so mogoče tudi dobre, toda se omejim, ker skušnje še niso tako popolne, da bi vam jih mogel priporočati.

Dotaknil sem se nekoliko sadne kupčije. Da se bo naša sadna kupčija kolikor mogoče izboljšala, priporočam vam, da bi se v vsaki vasi ustanovilo sadjarsko društvo. Ta društva imajo namen, da množe samo dobro sadno črešnje. Imela bi pa lahko še drug namen. Ona bi namreč sadje, katero vi pridelujete v majhnih množinah, zbirala in potem v večjih množinah skupno prodajala. Posebno vam priporočam, da si ustanovite društva z medsebojnim poročtvom, ker le taka društva imajo trajno življenje v sebi.

Ta društva bi torej skupljali sadje, in na ta način bi si vi ne mogli delati medsebojne konkurence, kakor si jo delate dandanes, in tako ceno sadja sami znižujete. Da ne bi si pa tudi društva konkurirala, bilo bi treba ustanoviti zvezo vseh teh društev, katera bi imela namen, da bi plačevala strokovne može, ki so večji trgovine in blaga, a ti bi potem vaše sadje v svetu priporočali, in iskali kupcev. Tem ne bi bilo treba potem prihajati k vam in iskati majhne množine sadja, ampak ti poslovodje bi hodili sami do kupcev in bi prodali naenkrat vse črešnje. S tako skupno prodajo bi si vi prihranili jako mnogo stroškov.

Toliko sem vam hotel v kratkih potezah povedati, kaj je moj namen in kam vas hočem pripeljati. Nečem vam več zadrževati, marveč kličem: Bog daj, da bi vipavska dolina kmalu prišla do onega cilja, katerega imam pred očmi, Bog daj, da bi vi kmetje kmalu boljše stali, nego stojite dandanes!

(Konec pride.)

Dogodki na Hrvatskem.

„Obzor“ našteva doslej znane žrtve v mesecu maju, in sicer izven Zagreba. Tě so:

† Ivan Pasarič, kmet, ustreljen od orožnika 11. maja v Zaprešiću.

† Jurc Krajačić Varžić, kmet, ustreljen od orožnika 22. maja v Kalinovici.

† Imbro Bartolič, kmet, ustreljen od orožnikov (3 strelj in 2 uboda z bodalom) 25. maja v Mihovljanu.

† Nikola Starčević, kmet, obstreljen (umrl) od orožnika 22. maja v Fužinah.

† En kmet, ustreljen od orožnika v Udbini.

Mijo Vuković, kmet, obstreljen od orožnika 18. maja v Gračinu, (smrtno ranjen — umrl?)

Misko Bartolič, kmet, obstreljen od orožnika 25. maja v Mihovljanu (smrtno ranjen umrl? — O tej priliki je bil en orožnik težko ranjen s sekuro po glavi.)

Stjepan Hodjanec, kmet, uboden od orožnika 11. maja v Zaprešiću (smrtno ranjen — umrl?)

Jakov Vuković, kmet, uboden od orožnika 18. maja v Gračinu (težka rana).

Stjepan Fareković, kmet, uboden od orožnika dne 11. maja v Zaprešiću (težka rana).

O priliki, ko so orožniki streljali v Gračinu, Fužinah in Kalinovici, bilo je več kmetov ranjenih, ki so jih tovarisi odnesli ali odvedli in ki se sedaj nahajajo v zasebni, skriti negi.

Priobčeni podatki se tičejo, kakor je razvidno iz gornjega imenika, samo slučajev orožniške intervencije.

Daljših žrtv hrvatskih dogodkov, kolikor je dosedaj znano, je težko ranjenih nad trideset in ena gospica, a lahko ranjenim se niti ne ve števila.

S samem Zagrebu je bilo zaprtih v tem času nad 450 — med njimi 12 gospic, a v celi Hrvatski nad 2000. Od znanih odličnjakov so zaprti in se nahajajo v sodnih jetah: Prof. Pasarič, dr. Heimrl, dr. Potočnjak, dr. Šuperina, dr. Lorković, St. Radič, V. Wilder, župnik Jemersič, župnik Tomljenović, klerika Sušnjak in Skrinjar, lekarnar Suhomel (puščen na svobodo), knjižarja Čupak in Dujak, vodji socialistov Korak in Bukšek, pravnik Elegović, Levatič, Kučera, Rakoš, srednješolci Hočevan in Polić.

* * *

Štajerski Slovenci so se oglasili v ponedeljek za brate Hrvate. Shod pri Celju je bil velik, prislo je do 4000 ljudi. Na shod sta prišla državna poslanca dr. Ferri iz Dalmacije in vit. Berks, dež. poslanca dr. Dečko in dr. Hrašovec ter več zastopnikov hrvatskega časopisja. Dr. Sernec je otvoril shod, na to so govorili dr. Hrašovec, dr. Karlovšek, dr. Kukovec, Markov, soc. demokrat L'nhart in dr. Ferri. Sprejeli so na shodu dve resoluciji, eno proti magjarski vladi in banu Hedervaryju, drugo proti grozodejstvu v Macedoniji. Ljudstvo je bilo navdušeno. Na shodu so plapolale hrvatska in slovenska trobojnica ter črna zastava.

* * *

Del učiteljstva, ki je zborovalo binokšne praznike v Brezicah, odkoder ni daleč v Zagreb, se je odločil, obiskati kraljevski Zagreb. V Savskem Marofu je prislo na stotine seljakov z otroki. Za njimi so stali orožniki in ljudstvo ni smelo govoriti. V Zagrebu (Dalje v prilogi.)

nico za vrat. Ko ju je zagledal, pozabi Zbišek mahoma na vso trudnost, moči se mu nakrat vrnejo, in kakor bi se niti ne bil boril z groznim Arnoldom, steče k njemu.

»Danuška! Danuška!«

Toda nihče ne odgovori na njegov klic.

»Danuška! Danuška!« ponovi Zbišek.

Ter umolkne. V kočici je bilo temno, zato Zbišek v prvem hipu ni mogel ničesar videti. Namesto tega se je za kamenjem, s katerim je bilo ograjeno ognjišče, začulo urno, glasno dihanje kakor dihanje kake živali.

»Danuška! Za Boga! To sem jaz! Zbišek!«

V tem hipu zagleda Danuško, ki ga je gledala s svojimi široko odprtimi, prestrašenimi očmi.

Takoj priskoči k njej ter jo objame z rokami, toda ona ga ni poznala, marveč se mu jela puliti iz rok, ponavljaje s plašnim, zasopljenim glasom:

»Bojim se! Bojim se! Bojim se!...«

Konec tretjega dela.

IV. del.

I.

Niti ljubeznive besede, niti božkanje, niti prošnje niso pomagale; Danuška ni poznala nikogar ter ni prišla k zavesti. Jedino čutstvo, ki je nadvladalo vse njeno bitje, je bil strah, podoben onemu groznemu strahu, ki ga opažamo na vjetih pticah. Ko so jej prinesli hrane, ni hotela pred ljudmi jesti, dasi se je z njenega pogleda, ki ga je obračala po hrani, jasno videlo, da je lačna morda že dolgo časa. Ko je bila sama, je skočila k skledi z lakomnostjo divje zveri; ko je pa stopil Zbišek v sobo, je skočila takoj v kôt ter se skrila za kopico suhega hmelja. Zamán je stegal

Zbišek roke, zamán jo vabil k sebi, zamán prosil ter dušil v sobi solze. Ona ni hotela stopiti iz svojega skrivališča, niti takrat, ko so v sobi zakurili in ko je pri njegovih svetlobi mogla razločno videti Zbiškovo lice. Zdelo se je, da sta jo pamet in spomin ob enem zapustila. Ali on je ogledoval njo in njeno upadlo lice z osupljivim pogledom, ogledoval njene vrte oči, njene cape na raztrgani obleki, ki jo je imela na sebi, in srce mu je sahnelo od bolečine in besnote pri spominu na to, v kakih rokah je tičala in iz kakih rok so jo rešili. Končno se ga polasti taka jeza, da je pograbil svoj meč ter zdiral z njim k Siegfriedu, katerega bi bil gotovo ubil, ko bi ga ne bil prijel Matija za roko.

Na to sta se jela naravnost neprijateljski ruvati med seboj, toda mladenič je bil po prejšnjem boju z orjaškim Arnoldom tako oslavljen, da ga je stari vitez zmagal in zaklical:

»Ali si zbesnel ali kaj?«

»Pustite me!« odvrne Zbišek, škripaje z zobmi; »kar duša se hoče obrniti v meni!«

»Naj se pa obrne! Ne spustim te! Razbij si rajše glavo ob drevo, nego bi osramotil sebe in ves naš rod.«

In stiskaje kakor z železnimi kleščami Zbiškovo roko, nadaljuje:

»Zavedi se! Osveta ti ne uide, in ti si vendar opasan vitez. Kako? Mari hočeš umoriti zvezanega sužnja? S tem ne pomagaš Danuški, sicer pa kaj ti še ostane? Ničesar, nego sramota. Porečeš mi, da so časih celo kralji in knezi ubijali svoje sužnje. Da, toda ne pri nas! Ali kar, se odpusti njim, se ne odpusti tebi. Oni imajo kraljestva, gradove in mesta, kaj pa imaš ti? Samo svojo vitežko čast. Kdor njim ne bi zameril, ta tebi pljune v oči. Zavedi se, za Boga!«

Nastane trenutek molčanja.

»Pustite me!« ponovi zamolklo Zbišek. »Ne ubijem ga!«

»Pojdi k ognju, da se posvetujeva.«

In prime ga za roko ter ga pelje k ognju. Ondi se vsedeta. Matija se za trenutek zamisli, potem pa reče:

»Pomisli tudi na to, da si tega starega psa obljudil Jurandu? Še le ta se maščuje nad njim za svoje in za Danuškino trpljenje. O, mu poplača, ne boj se! Tvoja dolžnost je tudi, da mu do tega pomagaš. To je tudi prav. Vsekakor pa to ni dovoljeno njemu, ker on ni zajel sužnja, marveč ga dobil v dar od tebe. Brez sramote in brez graje more on potegniti kožo z njega, ali razumeš?«

»Razumem,« odvrne Zbišek. »Prav imate.«

»Vidim, da se ti vrača razum. Ako te še skuša zlodej, pa pomisli tudi na to, da si obljudil še Lichtensteinu in drugim Križarjem dvoboja, in ako bi neoboroženega jetnika ubil ter bi se to izvedelo, nihče ne bi hotel sprejeti od tebe dvoboja, in prav bi imel. Bog obvaruj! Saj imamo že itak dovolj nesreče, naj se vsaj izognemo sramoti. Govoriva rajše o tem, kaj naj sedaj storimo in kam naj se napotimo?«

»Svetujte!« reče mladenič.

»Jaz si mislim tako. Ono kačo, ki je bila pri Danuški, bi zamogli celo ubiti; ker pa se ne spodobi vitezom, da bi si onesnažili roke z žensko krvjo, radi tega jo izročimo knezu Janušu. Ona je zasnovala izdajstvo že v lesnem gradiču pri knezu in pri kneginji, naj jo torej sodijo mazoveški sodniki, in ako jo tudi ne privežejo na kolo za to, kar je storila, vendar pravici božji ne uide. Dokler pa ne najdemo kake druge ženske, ki bi oskrbovala Danuško, dotlej nam je ona potrebna, pozneje pa jo lahko privežemo konju za rep. Toda sedaj se moramo pobriniti za to, da privedemo čim najpoprej v mazoveško puščavo.«

jih je čakalo na tisoče občinstva; ves policijski aparat je funkcioniral. Pred vseučilščem so se ustavile množice, začel je govoriti neki visokošolec, ali tisti hip so prihrumeli policaji na konjih, nastala je panika, začeli so pokati revolverji. Množice se je polastilo vsled tega veliko razburjenje, zlasti se, ko je prihitela tudi kompanija 27. pešpolka z nasajenimi bajoneti. Kamenje je žvižgalo, kakor toča po zraku. Več oseb je bilo ranjenih. Izletnikom so sledili detektivi na vsak korak.

V Ljubljani so prijeli te dni na kolo-dvoru odvet. kandidata dr. Pegana iz Celja, mené, da so vjeli iskanega hrv. socialista Sirovatko. Dr. Pegan se je legitimiral, na kar so ga izpustili. Pegan je namreč malo podoben Sirovatki. Pa pravi Körber, da se naše oblasti nič ne vlikajo v ogerske reči! — Posiljate odpirajo in konfiskujejo kar od kraja, kar se jim zdi le kolikaj sumljivo.

Vsled nedeljskih in ponedeljskih izgre-dov se je začela v Zagrebu silna persekucija. Izhajanje hrvatskih listov se kar siloma ovira. 3. t. m. opoldne je policija kar naskočila „Dioničko tiskaro“ in še mokre izvode „Obzora“ konfiscirala, dasi list še ni izšel. Zapri so tudi sotrudnico „Obzora“ gospo Marijo Jurić, ki je znana kot pisateljica pod imenom Zagorka. „Obzor“ je dobil poročilo, da so na Dunaju aretovali njegovega sourednika Marjanovića, ki so ga svoj čas po Ljubljani lovili. —

Iz Zagreba poročajo: Ogorčenje proti madjarski vladi in grofu Khuenu Hedervaryju je tako veliko, da bo nad Zagrebom najbrž proglašen preki sod. Vkljub temu narod ne odneha od svoje borbe. Mnogo poštnih skrinjice je potrganih, a madjarska vlada hoče napraviti nove zelenobojne madjarske skrinjice, s čemur bo ljudstvo se bolj provocirano. Trdi se, da sta bila pri zadnjih nemirih težko ranjena tudi dva Slovenca. —

Denuncirani škofje. Avstrijski poslanec grof Szechenyi je izročil kardinalu Rampolli noto ogrske vlade, v kateri se dolži hrvatsko duhovščino, posebno škofo Strossmayerja, Posilovića in Stadlerja, da indirektno vplivajo na hrvaške nemire. Papež je poklical nadškofa Posilovića v Rim. Posilović je izjavil papežu, da so vzroki nemirov v pomanjkljivi politični in administrativni vladi. Odstop bana bi bil edino sredstvo, da nastopi mir. Papež je izrekel mnenje, da bi bila liberalna vlada na Hrvatskem v stanju duhove pomiriti.

Dopisi.

Iz Tomaja. — Černe ml. piše za očeta župana:

I. Ni res, da sem pred enim letom dal spraviti grdo kamenje iz „Ruščovke“, res je pa, da je isto do letos tam ostalo, slabše sem pustil sam spraviti v jamo, a boljše se je odpeljalo za napajališče. II. Ni res, da sem nameraval napraviti „kopišče“, res je pa, da

mi takih preostaja. III. Ni res, da nisem mogel delavcev dobiti, res je pa, da sem iste vsikdar lahko dobil. IV. Ni res, da bi znal priliko porabiti, da bi mi robota (senožet čistila), spravila kamenje iz Ruščovke, res je pa, da robota isto dela še 4 drugim posestnikom, ker drugod ni primerne kamnja vdobiti. V. Ni res, da bi se bil jaz pogodil za preložitvev napajališča v sredo vasi, res je pa da tega kot župan niti storišne ni mogel vsled-sejnih sklepov. VI. Ni res, da sem besedo požrl, res je pa, da sem rekel, ako se isti načrt da vporabiti sredi vasi, da nisem proti in ako k temu privole višje oblasti. VII. Ni res, da sem na svojo župansko moč zapujoč vzkazal robote, in kakor je meni kazalo, res je pa, da sem imel v ta namen dva polnočna starestinstvena sklepa, po kojih se mi je bilo ravnati. V Tomaju 31. maja 1903. Župan: Černe.

Opazka ur. — Event. odgovor na to prepustamo našemu g. dopisniku.

Domache in razne novice.

Javni shod v nedeljo se bo vršil ob vsakem vremenu; na vrtu, ako bo lepo, v notranjih prostorih, ako bo grdo.

Shod je dovoljen, toda po shodu mora izostati v mestu vsakršna demonstracija. Udeležniki se morajo mirno raziti. Prosimo torej vse udeležnike, da se ravnajo po tem navodilu. Na shodu samem dajmo duška svojemu srcu, povejmo, kako mislimo in ču-limo, to bodi veličastna in vseskozi resnobna manifestacija bratske ljubezni in vzajemnosti! Ako torej pojdejo po shodu tudi največje mase ljudstva po mestu, naj izostane vsakršno klicanje in vikanje po ulicah.

Naznanili smo, da bodo imeli reditelji črne flore na roki. — Toda črni flori morajo izostati. Zato bodo imeli reditelji drugačne znake.

Govorniki bodo trije. Prvi bo govoril dr. Dragotin Treo, drugi sodrug J. Kopač za jugoslovansko socialno - demokratično stranko, tretji A. Gabršček, ki predloži resolucijo in jo na kratko utemelji.

Pričakujemo, da bo udeležba ogromna. Vsakdo, komur bije v prsih čuteče srce za trpečega brata, naj prihiti jutri na shod, da dokaže s tem resnico, izraženo v hrvatsko-slovenski himni:

Slovenec i Hrvat,
za uvjek (vedno) brat i brat!

Naročnikom. — Naznanjamo, da ustavimo s 1. julijem list vsem onim naročnikom, kateri nimajo poravnane naročnine za l. 1902. — Mnogo je še takih naročnikov, kateri niso za tekote leto nič vposlali; te nujno prosimo, da nam zaostalo naročnino čim prej doposljejo.

Visok gost v Gorici. — V sredo ob 7. zvečer je dospel v Gorico nadvojvoda Rainer, da nadzoruje tukajšnji domobranski bataljon. V njegovem spremstvu so bili

šef generalnega štaba polkovnik Winkler, feldmaršal. Latscher, polkovnik Zobel i dr.

Na kolo-dvoru so ga pričakovali dvorni svetnik grof Attems, župan Venuti in višji častniki, — v portalu hotela Südbahn pa so ga pričakovali razni častniki ter gg. Konjedc in Kerševan v imenu konsorcija in hotelovega vodstva. — Pred hotelom na Telovadnem trgu se je zbralo veliko občinstva. S hotela je plapolala cesarska zastava. Kmalu po 7. uri so pridrdrale kočije, v prvi podestà Venuti, v drugi nadvojvoda, za njim mnogi drugi dostojanstveniki. V portalu so častniki podali svoje raporte, g. Konjedc ga je pozdravil „als Repräsentant des Hauses“, predstavil ravnatelja, in na to je odšel nadvojvoda takoj v svoje sobe v I. nadstropju. — Pripominjamo, da je prevzel upravo naš konsorcij od južne železnice šele 1. t. m. in da je bilo treba veliko dela, da je bil hotel sposoben za sprejetje tako visokega gosta. No, reči treba, da je bilo prav lepo prirejeno, dostojno bivališče gostu iz cesarske hiše.

V četrtek je nadzoroval domobranci in popoldne se je zopet odpeljal. — Iz hotela je šel opoldne. Nagovoril je jako prijazno ravnatelja in se dalje pogovarjal z njim. Vedel je že, da je prevzelo hotel neko novo društvo in vprašal je, katero je to? Dalje je vprašal, ali ostane ime Südbahnhotel? Ravnatelj je pojasnil, zakaj se imenuje zdaj „Hotel Südbahn“. Nadvojvoda pravi na to: „To je sprememba, katere nihče ne opazi!“ — Vspodbujal je ravnatelja, naj se le pazi na to, da bo hotel bolje pospeval nego v preteklosti, cesar je le želetil! — Končno je izrekel svoje polno zadovoljstvo!

Novo domače podjetje, ki je te vrste največje v južnih deželah, se mora le veseliti slučajja, da je že tretji dan sprejelo tako visokega gosta in ga povsem zadovoljilo. Pač najlepše priporočilo za bodočnost!

Drugi visoki gost. — Včeraj je došla v Gorico ter se nastanila v „Hotel Südbahn“ ces. in kralj. visokost nadvojvodinja Blanca; z njo sta došli komorna predstojnica grofica Alberti, rojena grofica Zychy, ter komorna dama Ana Abel.

Osebnost. — Višji pisarniški predstojnik pri trgovski in pomorski sodnji v Trstu g. Karol Devetak je imenovan pisarniškim ravnateljem pri deželni sodnji v Trstu.

Davčni izpit, potreben za uradniksko mesto, so naredili z najboljšim vspehom Rud. Brajnik, službujoč v Pulju, Art. Malnig in R. Fonzari v Gorici.

Umrla je v Tolminu poštarica gospa Ilka Devetakova iz znane rodbine Ivančičeve. Kratka, mučna bolezen jo je spravila v prerani grob. Pokopali so jo v sredo popoldne. Mir njeni duši, preostalim naše sožalje!

Protestni shod v Nabrežini. — Iz Nabrežine nam pišejo, da sklicujejo slovenski

nabrežinski delavci za v nedeljo 7. t. ob 4. uri pop. na dvorišče g. Ign. Tanceta protestni shod proti magjaronskemu početju na Hrvatskem.

Rusky kružok. — Ker je pouk v sredo radi dramatične predstave izostal, naznanja se, da se isti nadomesti v soboto ob osmih.

Bratje Sokoli! — Naznanjamo, da prične zopet redna telovadba danes ob 8. uri in pol ter nadaljnje vsak ponedeljek, sredo in soboto ob isti uri. Novi člani naj se oglasijo imenovane dneve v društveni telovadnici v ulici sv. Antona št. 7. Na zdar! Odbor!

Potrjen zakon. — Cesar je potrdil zakon, sklenjen v deželnem zboru goriskem, o prispevkih šolskim potrebščinam iz zapuščin.

Župnik Perinčič in njegova Perpetua. — Že v prvem poročilu smo navedli vse tri verzije o znanom skandalu. Tretja je glasila tako, da Perinčič dekleta ni posilil, marveč da je radovoljno služilo posvečenemu telesu Perinčičevemu. — Državno pravdnstvo ni našlo dovolj dokazov, da bi tožilo Perinčiča radi posilstva in Perpetuo radi sokrivde, marveč ju je tožilo le radi pregreška... javnega pohujšanja. No, vsa reč je bila pa v njegovem stanovanju, ne javno, in — bil je oproščen tudi tega. Srečno se je izmotal!

V. časnikarski shod v Plznji. Zopet je minul velevažen sestanek slovanskih mož, ki imajo v rokah velik del usode narodov te države. V staroslavni Plznji so se sešli slovanski časnikarji cele Avstrije. — Kako velikanske važnosti so taki sestanki, smo govorili že večkrat, in rečemo danes zopet, da: v tem znamenju vidimo zmago slovanske vzajemnosti!

Prihodnjic objavimo obširneje poročilo.

Zborovanje „Zaveze“. — Binkoštne praznike je zborovalo jugoslovansko učitelstvo v Brežicah na Štajerskem. Iz poročila tajnikovega posnemamo, da šteje „Zaveza“ 33 društev s 1568 pravimi, 56 podpornimi in 55 častnimi, torej skupaj s 1679 člani. „Učit. Tov.“ je nov urednik Gangl, „Popotniku“ pa Schreiner. Vodstvu družbe sv. C. in M. se je poslala resolucija, da se v odbor za nastavljanje učiteljstva izvoli en zastopnik učiteljstva, istotako se je zahtevalo od „Sl. Šol. Matice“, da imej v odboru tudi učiteljstvo svoj glas. Drž. zboru so predložili prošnjo za sklenitev zakona, vsled katerega naj bi si izvolilo učiteljstvo na 6 let svojega zastopnika.

Blagajnik g. Luznar poroča, da je imela „Zaveza“ v pretečenem upravnem letu dohodkov 1139 K 73 v, izdatkov 1188 K 53 v.

Pri novih volitvah v upravni odbor so bili soglasno izvoljeni gg. Jelenc, predsednik; Česnik, tajnik in Luznar, blagajnik. Odbornikom se izvolijo: za Primorsko gg. Anžlovar, Križman in Brginec.

Zapiski mladega potnika.

Piše B. V.

(Dalje.)

Priveslali so nas v Tabgo, kjer curklja voda v velikih množicah preko skal v morje. Vstopil sem v drug čoln in mene samega so peljali štirje Arabci nazaj v Tiberijo. Pridrili so na jadernik trikotno jadro in lahki čoln je letel kakor pero preko morske gladine.

Solnce je zahajalo. Par, ki je med dnevom bil v kvar jasnosti kontur, je izginil in črte niso bile pred solčnim zatonom mehke kakor so bile prej, ali po zatonu do mraka so bile novič neizmerne mehke. Onstran Jordana na vzdolnem kraju jezera ne uspeva nikaka rastlina, tam je gola puščava. Ob času Kristovem je bilo obrežje galilejskega morja podoba raja, najbujnejša vegetacija je krasila pokrajino, venec bogatih naselbin je pričal o blagostanju prebivalstva. Veter je bil krepek, sedaj se pa nismo vozili radi varnosti ob obrežju, ampak mi smo se upali v otvoreno jezero in si s tem prihranili lep kos poti. Vzel sem v roke evangelij in začel čitati o čudežu na morju, bogatem ribolovu, pridigi na gori in čudotvornem nasičenju pet tisoč mož. Vse to se je dogajalo na teh gorah na desnem obrežju, za katerem se je ravno spuščalo solnce in ustvarjalo najdivnejše barvne efekte, kakoršnih si more le predstavljati oko umetnikovo. Simon in Andreja, Janez, Jakob in Matevž, vsi ti so vzrasli ob vznožju teh gor in se pozneje pridružili polni najpožrtvovalnejše ljubezni svojemu ljubljenu učitelju in razširjevali njegov nauk po svetu. Govoreč o spočetkih krščanstva trdi Herder, da ne pozna zgodovina revolucije, ki bi v kratkem času brez hruma in šuma tako korenito preobrazila celi svet, kakor nauki Galilejca. Ubožni in priprosti ribiči so bili prvi oznanjevalci evangelija. Bili so ljudje iz naroda, brez izobrazbe in neučeni, ki so le znali krpati svoje mreže, ki so dobro veslali po jezeru in spretno lovili ribe, nevedoč,

da so izbrani biti lovci duš in zagovorniki vere, ki bode izgнала bogove iz Olimpa. Ali rimski škofje, nasledniki ribičev in mitničarjev so skoro zamenili frigijsko pastirsko kapo s tujaro, obrobljeno z biseri, pastirsko palico z infulo, ovčji kožuš s snežno belim hermelinom in priprosti platneni himation s škrlatnim plaščem.

Vse gorovje ni valovito, brez strmin in prepadov, prevladajo sicer valoviti obrisi, ali tu in tam je tudi kaka gora zobata ali podolgasto sleme konča s skoro navpično strmino. Na taki gori je Krist svojim učencem in verni množici razkril svoje najglobokejše nauke, govoreč v plastičnih, nedosežno jasnih in priprostih, ali vendar največičastnejših, najvišjo filozofijo obsegajočih primerah. Na drugi gori je nasitil pet tisoč mož, ki so pač morali potem verovati v njegove nauke, ker so uvideli, da je sin vsegamogočnega očeta. Nikjer si ne moremo Krista kot človeka lažje predstavljati, kot na teh gorah ki so bile menda nalašč ustvarjene, da jih Krist posveti, hodeč po njih, razmišljajoč, učence zbirajoč in razlagujoč svoje nauke. Temeljni ton vseh njegovih nauk je v ozki idejni asociaciji s temi nizkimi, valovitimi gorami, najharmoničnejših kontur. Solnce je vedno bolj rdečilo horicont, nekoliko trenutkov in izginilo je, le ena gora s strmim prepadom je bila škrlatno rdeče razsvetljena.

Mrak je legel na galilejsko morje. Nenadoma je postalo morje nemirno in razburkano, valovi so naraščali in butali ob stene barke, veter se je zaganjal v jadro, da se je začelo platno tresti, konoplje žvižgati in jadernik hreščati. Brzo je šinil čoln po valu navzgor, po drugem navzdol, od strani je pridrl v presledkih val, vrgel se preko krme, raztreščil se v milijon kapelj, ki so se vrnile onstran čolna v morje. Krepko so držali mornarji konoplje in včasih obračali edino jadro, da so ujeli pravi veter, kateri je nosil čoln tako brzo po morju. Često je treščil val ob brod in mi zmočil obleko, veter se je začel vedno silneje zaganjati v jadro, barka se

je začela zibati in plesati in deček je odstranil z neko podobno vodo, ki se je nabrala na dnu čolna.

Tako je moralo biti morje, ko se je peljal Peter v svojem čolnu z apostoli in ko je Jezus po vodi hodil k čolnu in pomiril valove, da niso požrli čolna ubogega ribiča. Eden izmed najvažnejših simbolov krščanstva je bila ladja v viharju. Arabci so precej flegmatično gledali na razburkano valovje, jaz sem nem in tih sedel blizu krme, ker se nisem mogel pogovarjati z njimi. Moj položaj je bil nekoliko opasen. Opoldne namreč sem zvedel, da Arabci ne rešijo kristijana, ako utone v jezeru. Monotonno so poveljali melanholične pesmi in včasih so glasno klicali tja v nemo noč, katero je skoraj po viharju razsvetljevalo tisoč svetlih zvezd. Nevihta se je podela, ali še vedno je žvižgal veter, zaganjal se v jadro, katero se je izogibalo njegovemu naskoku. Tam na desni leži Magdala, ki se skriva po dnevi za visokim bičevjem in rogovo.

Tišina še ni zavlada, vendar je bila morská gladina že mirnejša. Luči so se pojavljale na obrežju. Tiberija ni bila več daleč. Fantastično so izgledala jadra ladij ribolov, privezanih ob obalu pod monastrom, kjer je Simon Peter izvlekel mrežo, polno velikih rib, sto tri in petdeset kakor pravi Janez v poslednjem poglavju svojega evangelija.

Tiberija.

Slutil sem, da bode danes vroč, soparen dan in nisem se varal. Še pred šesto uro sem šel na morskó obrežje onstran samostana in našel tam mukarija, ki je kopal svoja dva konja in si ovijal s turbanom glavo. Moj žrebček temnokostanjeve barve, vitke postave, bolj ozkih nego širokih prsi, z umno glavico in dolgim repom je imel že v jutro med ušesi na glavi šopek peres, ki je ob začetku potovanja korajžno molel kvišku, ki se je pa vedno bolj nagnil na stran, čimbolj je konjiček postal ponižen in pohleven in se je bližal konec potovanja. Tudi jaz sem se šel kopat pred zajuterkom na obrežje blizu steze v Magdalo. Kopolj me

Pri raznih nasvetih predlaga ravnatelj Lapajne, naj „Učit. Tovar.“ obrača svojo pozornost na istrske in koroske razmere in naj povdarja narodni princip, naj pazi, da se v naš organizem ne vtihotapi birokratizem. V ta namen morajo pred vsem šolski voditelji uradovati v slovenščini. Izreče se proti dnevnikom in preveč pisariji. Odgovarja prav temperamentno g. Gangl. G. Anzlovar predlaga, naj „Učitelski konvikt“ razširi svoje delovanje tudi na istrsko učitelstvo; nadalje naj učitelstvo vpliva na odločilne kroge pri sklicevanju okrajnih in deželnih učiteljskih konferenc, kakor to določuje ministerska naredba iz l. 1872. Predlogu se pridruži tudi duhovnik-učitelj Butkovič. Sprejeta sta oba predloga.

Duhovnik-vodja ljudske šole v Kastvu, g. Butkovič, govori zelo toplo za učitelstvo, pravi, da zasluži učitelstvo bolje dobro plačo, kakor ministri. Učitelj na ljudski šoli je težje biti kot profesor na univerzi. Predlaga, naj bi vsa avstrijska učiteljska društva stopila v zvezo med seboj, da se doseže ednaka plača v vseh kronovinah.

Glavno zborovanje je bilo v nedeljo. Predsednik je povdarjal v nagovoru, da so dnevi skupščine dnevi resnega dela. Skupna kranjska duhovščina s skofom Bonaventuro na čelu je nastopala kot reformatorica ljudskega šolstva. Kdor pozna nakane kranjskih duhovnikov, zahvali Boga, da ta duhovščina se ni tak faktor, da bi privedel do propada. In vendar se še najdejo učitelji, ki gredo za pontifikom maximom kranjskega klerikalizma, ki je izjavil, da rajši razbije deželni zbor, kakor da bi se učitelstvu zvišale plače. (Fej dr. Šustersic!) — Končno zakliče govornik cesarju trikratni „slava“, a g. Krizman predlaga, da se ta izraz udanosti sporoči brzojavno kabinetni pisarni. Sprejeto. G. Urbančič poroča temeljito o gmotnih in pravnih razmerah goriskega učitelstva, o spletah deželnih očetov proti zvišanju plač učitelstvu, o krivicah pri pelletinah itd. G. Gradisnik predlaga, naj se izreče deželnemu odboru goriskemu ogorčenje. Sprejeto. G. Gangl poroča o pravnem zastopništvu učitelstva. Rekel je med drugim: „Mi bi pravzaprav potrebovali svetnike, ki bi prišli za ušesa one, ki varijo deželne solske zakone.“ Predlaga: I. „Zaveza“ si naj najme zastopnika za vsako krenovino posebej. II. Upravni odbor naj stopi v zvezo z vsemi deželnimi učiteljskimi društvi, da se ta akcija realizira. Končno je poročal zanimivo o slovenskem meščanskem šolstvu ravnatelj g. Lapajne, ki je povdarjal, da je posebno deželni solski zakon za Kranjsko zelo ugoden ustanavljanju meščanskih šol. Vsak večji kraj li moral imeti meščansko šolo. Stavil je v tem oziru dve resoluciji o ustanavljanju deških in dekliških meščanskih šol na Kranjskem, Štajerskem in Goriskem, ki sta bili sprejeti soglasno.

Biljski kurat — zbesnel v cerkvi. Pisejo nam iz Bilj: Naš preljubljeni kurat Roje je dal na prvi binkošni praznik pri

popoldanskem nauku zopet duška svoji nezmerni surovosti. Ko je namreč pojasnil nekoliko čudežev, (tudi o Alfonzu Ligvoriju), je začel kar sem delati čudeže s svojim surovim jezikom. Govoril je namreč o velikonočni spovedi približno tako-le: Zaradi velike nočne spovedi sem zadovoljen, ker se je v velikem številu v naši cerkvi opravila. Prav pa bi bilo, da bi vsi bili doma pri spovedi, ne pa, da hodijo drugam k spovedi, v Gorico k franciskanom ali kapuc'nom; saj vam pa naročim, da ako „leve“ pridejo prosit miloščine v času pšenice ali drugih pridelkov, da dajte jim obilno, ako ni zadosti dva bokala žita, vrzite jim v zakelj en „kaznenik“ (mirnik), ker vže tisti, ki ste bili pri spovedi, ste jim nasuli v spovednico za en kaznenik grehov (smeh po cerkvi) itd. Najde se jih pa zmerom še enih 5 ali 6 kozlov tukaj v Biljah, kateri niso bili nikjer pri spovedi, ne doma, ne drugod; tiste že lahko poznate vsi, jutri bodo vsi tisti pijani. Tisti niso vredni našega pljunca, niso vredni našega smrklja in bodo prokleti od Boga, prokleti od hudice, od sorodnikov in od človeške družbe itd. V Orehovljah pa brez izjeme je bilo vse pri spovedi. To je lepo. V Bukovici pa je vse drugače kakor v Orekovljah. Tam imamo dosti kozlov in eno kozo (zopet smeh). Eden je tisti, ki je bil smrtno bolan, in ko sem bil pri njem v tej bolezni, mi je obljuboval, da hoče svoje življenje popobljšati; ko je pa ozdravil, je postal zopet koza (glasen smeh). Potem je zopet drugi kozel, kateri sta oče in sin. Oče je mešetar, ki je zmeraj na pčteh. Potem je še več takih, ki imajo vselej vrata zaprta itd. Tista koza pa pravi, da je bila pri spovedi v nekem drugem kraju, pri nekem francoskem duhovniku, pa da nima listka. Morda pa je prinesla s seboj kakšno francosko bolezen, kakor je sedaj moda. Ne želim amrti grešnika. Rečem pa vam (tolče po knjigi), da ako izmed teh, kateri niso bili pri vel. nočni spovedi, bi utegnili kdo nagle smrti vmreti, jaz ga ne pokopljem cerkveno, in sicer ne pridem, potem pa pojdite se pritožiti, kamor hočete. Glavarstvo vam poreče: mi nimamo nič vedeti, mrlič mora biti v 48 urah pokopan. In potem si ga zakopajte kakor hočete, kakor enega psa, ali pa ga obesite v kamin, ali pa naj vam ga pokoplje župan.

Taka je bila propoved našega ljubeznivega Roja. Pripominjati nimam k nji ničesar, komentar naj si napravi vsak čitatelj sam. —

Ljubljanski igratelj v Gorici. — Pri drugi predstavi v sredo je bila dvorana pa dostojno polna. „Ženski Otello“ ni veseloigra, kakor je bilo naznanjeno, marveč prav privlačna drama, ki kaže v dovršeni gledališki obleki lep kos življenja. — Igralci so izvršili svojo nalogo tako izborno, da so naše občinstvo kar očarali. Vsak hip jim je donela viharna pohvala po dvorani. — Ta dan so dobile vse tri dame šopke cvetja, gospodje

pa venec z napisom: „Slovenskim umetnikom goriski Slovenci“. — Tretji dan so z enakim vspehom ponovili veseloigro „Huzarji“. — Naj bi imeli vsako leto priliko, da bi slišali ljubljanske igralce tudi v Gorici!

Tatovi. — V noči 3. t. m. so udrili tatovi v hišo arhitekta Batističa v ulici Korenski št. 26. Udrili so od strani iz ulice Torrente skozi okno v stanovanje Batističeve, tam vse premetali in prevrgli, v nekem lesenem zaboju pa so našli novo perilo, pisma, denar, italijanski in švicarski in starinski, hranilnično knjižnico, nož, uhane itd. Pobrali so vse razven perila in hranilnične knjižnice. Tatvino je naznanil g. Batistič še tisto noč policiji, ki je šla takoj iskat tatove. Nasla je enega v neimenovani hiši, ko se je zabaval, ter ga aretovala, ker so imeli na njega takoj sum. Tat je takoj pripoznal tatvino ter se pohvnil, da je napravil že obilo tatvin, katerim pa niso prišli na sled. Ta nevaren tat se imenuje Peter Fabbro od Franca, strojar 29 let star, delavec v Dörflesovi tovarni. Drugi dan so aretirali njegovega sodruha Jos. Scallatarija, čevljarja, 33 let star. Fabbro je znan tat, ki je bil že večkrat kaznovan radi tatvine. Še prejšnji dan ga je bil prijel mizar Cej, ker mu je bil nekaj ukradel.

Čujemo pa, da se je posrečilo policiji priti na sled še drugim tatovom, katere imajo že pod ključem. Tako se le dobijo počasi tisti ponočni tički, ki so kradli po Gorici tako, da je zavladal po mestu že splošen strah pred tatovi.

„Goriško vinarско društvo“. — Kakor je našim kmetovalcem že znano, bil je lansko leto v Gorici shod v namen, da se ustanovi za slovenski del dežele vinarско društvo, ki bi imelo skrbeti v prvi vrsti za to, da se naša vina kolikor mogoče lahko in dobro prodajo. Odbor, ki je bil voljen, da sestavi pravila in registrira to društvo, je dovršil svojo nalogo. Danes društvo torej obstoji. Kdor hoče pristopiti društvu, se mora prijaviti natelstvu (predsednik g. vodja Dominiko, podpredsednik g. dež. poslanec Jankovič). Delež znaša za vsakih 15 q grozdja (10 hl vina), ki se ga hoče dati društvu, 20 K. V vsaki občini, kjer se prijavi društvu vsaj 20 udov, ustanovi se podružnica.

To je zopet novica, katero naši vinogradniki gotovo z največjim veseljem pozdravijo. Ako dajo svoje grozdje društvu, izognejo se različnim skrbem in nesrečam, ki jih imajo s kletarstvom in s prodajo. Društvo njihov pridelek samo uporabi in sicer tako, kakor zahteva svetovna kupčija, denar pa, ki ga dobi za to vino, pripade ves kmetu. Ker bo imelo društvo svoje agente, bodemo vino mnogo lažje prodali in ker bo pravilno napravljeno in skrbno hranjeno, ga bodemo tudi dražje prodali. Vinogradniki! Oklenite se torej vsi z zaupanjem tega društva!

Druga železniška zveza s Trstom. — Dne 19. t. m. se zbere v Trstu komisija, ki si ogleda dela v luki v Trstu ter dela za drugo železniško zvezo. Isti dan zvečer se odpelje komisija na Gorenjsko na Bled-Lesce, odkoder si gre ogledat severni del bovinjskega tunela ter južni onega skozi Karavanke. Obhoda se udeleži tudi železniški minister Wittek.

Dvonedstropna hiša v Gorici na prodaj v ulici Lunga št. 16 s podstrešjem; poleg hiše je majhna shramba. Natančneje se pozve pri Janezu Lutman, krcmar v ulici Lunga št. 12.

Listnica. — G. Ivan Vuga, učitelj v Vel. Zabljah: Gledé na Vaše pismo z dne 1. m. potrjujemo, da niste Vi pisal ter sploh niste v zvezi z dopisi iz Vel. Zabljah, radi katerih Vas sumničijo. Dopisi so nam došli iz druge roke. Ur.

Razgled po svetu.

V državnem zboru včeraj je bil stavljen nujni predlog Borčičev, naj pove Körber prave vzroke, zakaj ni pustil dalm. poslancev k cesarju, naj se naznanijo zbornici točni podatki o preiskavi glede izgredov v Ljubljani ter naj se varuje poštna tajnost v Hrvatski. Sprejeta je le druga točka nujnega predloga. Körber je zopet trdil, da se ne sme vtikati v notranje zadeve druge polovice.

Zedinjenje čeških državnih poslancev. — V kratkem se izvede zedinjenje čeških državnih poslancev v eden klub. Klubnim članom se zagotovi med drugim svoboda pri glasovanju, izražanju mnenja in zastopanju stališča v gospodarskih, cerkvenih in verskih vprašanjih, nasprotno pa so člani dolžni in obvezani, pokoriti se klubnim sklepom v taktičnih, narodnostnih, jezikovnih, avtonomnih in političnih vprašanjih. Češki poslanci so prišli do prepričanja, da je v sedanjih resnih časih neobhodno potrebna sloga. Kdaj spoznajo to tudi ostali Slovani?!

Irredentistične demonstracije v Italiji. — Odkar so v zadnjem času začeli avstrijski Lahi zopet manifestirati za lasko vseučilišče v Trstu, se oglašajo tudi v Italiji po raznih mestih, zlasti visokošolci, ki vprizarjajo demonstracije v prilog „zatiranim“ bratom v Avstriji. Pri tem se čujejo neprestano kliči: Doli z Avstrijo! In demonstracije se vršijo v glavnem pred avstrijskimi konzulati. Tudi v Rimu in v Mesini so bile 1. t. m. velike irredentistične demonstracije. V Rimu so zahtevali od godbe, naj svira Garibaldijevo himno; ali ker tega ni hotela, so vpili demonstrantje: Doli z Avstrijo! Zivela Italija! Moralo je poseči vmes vojaštvo. V Mesini je bilo celo več oseb smrtno ranjenih. Kaj pravi na to pl. Körber? Bog ve, ali se mu zdi to obžalovanja vredno?!

„Narodni dom“ pri sv. Ivanu pri Trstu otvorijo jutri 7. t. m. s primerno slavnostjo.

V Petrogradu obhajajo te dni veliko slavlje 200 letnice obstanka mesta. To slavlje je velikega pomena, pa se vrši tudi veličastno. Ž njim se proslavlja ves napredek in vsa veljava Rusije, katero si je pridobila tekom zadnjih 200 let in katera kaže, kam visoko se še povzpne Rusija. Slavlja se udeležujejo tudi zastopniki raznoterih drugih velikih mest.

Društvo „Zvezda“ na Dunaju nam naznanja, da priredi v nedeljo 7. t. m. prvi svoj letošnji izlet v Maria Enzersdorf

Odbor društva svobodomiselnih slovenskih akademikov „Sava“ na Dunaju naznanja, da se bo vršil za 5. junija napovedani društveni občni zbor dne 12. junija v restavraciji „Zum Grudstein VIII., vogal Josefstädterstr. in Piaristengasse.

je vrlo osvežila, in dasi je bilo še rano, vendar so se solnčni žarki že močno upirali.

Genezaretsko jezero leži dve sto metrov nižje nego sredozemsko morje. Kdor je živel le kratko časa ob jezeru, skusil je gotovo neugodne učinke tega podnebja. Vročina in sopolica ugonobi v nas vsako energijo, izgubimo veselje k delu in najraje se potisnemo v kakšen kot. V evangeliju menda ni mesta, kjer bi se hvalilo delo in trud. Krist govori često, da se človek ne sme preobilo truditi in napenjati za vsakdanji živež in druge potrebe, on se sklicuje na lilije na polju in ptice v zraku. Hebronizem, to je načelo, da bodo le ubogi zveličani, je v teh krajih nekako upravičen. Ob jezeru genezaretskem ni bilo treba strehe apostolom, spali so pod milim nebom, in ker priroda ni skopa in dozori najrazličnejši sadeži ob vsakem letnem času, jim ni bilo treba skrbeti za vsakdanji živež. Komunizem je bil v teh krajih posledica podnebja. Kjer „ivi človek takorekoč od zraka in svetlobe, tam se ne bo posebno podvizal nakočiti si premoženja. Vsak more živeti brez osebne lastnine, ker je narava silno radodarna in ker je raditega hrane dovolj. Človeške potrebe so tudi v takih krajih jako skromne, vse živi nepretrogoma na prostem zraku. Podnebje pa tudi ne dopušča, da bi človek intenzivno pridno in razumno delal. Človeku pa tudi ni jasno, da je človeku potrebno delati, kakor mu je potrebno piti in jesti. Napornega dela ob tem jezeru pač niso nikdar poznali, apostoli se niso ukvarjali s trdim delom, oni so bili ribiči kateri so imeli dovolj časa sanjariti v svojih čolnih in poslušati svojega mojstra. Ribji lov zavzema najnižjo stopnjo v gospodarskem razvitku narodov.

Riba raste in se hrani v morju, ne da bi človek le ganil s prstom, človeku je le treba izvleči mrežo iz vode, narava mu je naklonila dar, katerega si ni zaslužil z delom. Najprej so narodi lovci in ribiči, potem šel. začnejo obdelavati zemljo. Med ribiči na genezaretskem jezeru niso vladale

samotne gospodarske razmere, vse je bilo vrlo primitivno in raditega ni bilo med njimi bogatinov, ampak vsi so bili v istem gmotnem položaju. Ker so bili Kristovi nauki skozi in skozi demokratični, ugajali so posebno tem priprostim ljudem, ki niso poznali razločka med stanovi. Taki ljudje so mogli zapustiti svojo obrt, svojo kočjo, čoln in mreže, ne da bi si imeli kaj očitati. Ako so hodili po vinogradih s svojim mojstrom, odrgali so si grozdje in ga zobali, počivali so pod figovimi in sadnimi drevesi in odščipnili kak sad; gostoljubno so bili sprejeti pri znancih in prijateljih, kateri so radi delili z njimi, kar so imeli.

V teh krajih so vzrastli evangelisti in ravno temu dejstvu je treba pripisati, da se glasijo nekateri Kristovi nauki, kakor da bi moglo le biti srečno življenje brez truda in dela. Nobeden narodni gospodar se ne more navduševati za nauke, katere najde prelistujoč evangelij in kateri so bili pač prirojeni galilejskim razmeram, ali kateri so brezpomembni pod drugim, hladnejšim podnebjem, kjer se je treba človeku boriti z naravo, da se preživi.

Pod južnim solncem so narodi mnogo skromnejši v svojih potrebah, dosti manj razvajeni, oni ne poznajo vseh onih udobnosti, brez katerih severnjak ne more živeti. Dognana je pa, da vsi narodi, ki se slabo hranijo, in pogrešajo udobnosti, zaostajajo v kulturi in občni izomiki za narodi, katerim se dozdevajo vse te udobnosti neizogibno potrebne. Na jugu tudi ljudem ni prirojen nagon, želja delati in si zboljšati svoj gmotni položaj. Lenuharenje, pohajkovanje brez dela, besede brez činov so nekako posledica vročega podnebja. Na meglestem severu se čutijo ljudje prisiljeni delati, oni hočejo dobro jesti in piti; lepo stanovati in si privoščiti marsikatero udobnost, katere na jugu ne poznajo. Oni primitivni galilejski komunizem, ona skromnost in zadovoljnost z vsem, kar daje narava, se ne more nikdar vkoreniniti pod drugim podnebjem na mrzlem severu.

Sklical sem kuhača hospica in se z njim podal na

bazar, da si nakupim živeža za pot. Kupil sem dvanajst naranč in deset jajc, slednjič sva šla v hišo nekega Žida, kjer sva začela barantati za kuro, katero je na ozkem dvorišču ulovila mlada Židinja čednih lic. Kura je pa bila, kakor smo se pozneje pri natančnejšem anatomskega študiju prepričali, že precej stara. Hodil sem še nekaj časa po umazanih ulicah. V Tiberiji razsaja po leti malarija, blede, žolti obrazi pričajo o tej bolezni. Obiskati grobove Ben Akibe in podobnih junakov me prav nič ni mikalo, ker je vročina vedno bolj pritiskala in bil sem vesel, da mi ni bilo potreba onstran črnega mestnega zidovja laziti okrog v solnčnem žaru. Sanhedrin in židovska visoka šola se je po vzetju Jeruzalema l. 70. preselila v Tiberijo, kjer so se zbirali učeni Židje in dokončali talmud. Raditega je bila Tiberija velikega pomena za poznožidovsko kulturno življenje. To židovsko vseučiliščno mesto, ako ga smem tako imenovati, pa res danes nikogar ne očara. Kamor človek stopi, povsodi vidi le siromaštvo, bedo in bolezni.

Šel sem v angleško bolnišnico, ker sem želel imeti p sebi kak obliž za slučaj, da se mi kaj pripeti na potovanju. Strašno je bilo videti v čakalnici zdravnika, te trpeč blede Žide in zagorele Beduine, ki niso mogli prekrivati svojih bolečin. Nekateri so se kar valjali po tleh, dokl. jih sluga ni sunil v doktorjevo sobo. Angleški zdravnik bil precej osoren in mi rekel, naj pridem pozneje. Obst. sem še v čakalnici in opazoval nekatero bolnike, stare možm. mladeniče, žene in dekleta. Vsakemu se je moglo z obrazu brati, da silno trpi. Ali nekateri so se siloma pretvarjali, dočim drugim to ni bilo mogoče. Židovsko plemo je sploh v večji meri nego druga plemena podvrženo nekaterim boleznim. Židi niso bili nikdar zdrav, čil narod, ampak več ali manj pohabljeni in bolni ljudje. Življenje pod tem podnebjem, v mestu, kakoršno je Tiberija, mora vsakomur izpodkopati zdravje. Tudi menihi silno brzo pomrjejo v gostiščih, ki se nahajajo v takih krajih. Nekei voznik iz Hajfe me je potem peljal v bazar, v neko židovsko lekarno. Suhemu mladeniču sem slednje vendar le dopovedal, kaj da hočem. Ozračje je bilo kakor nasičeno z vročim separom in človek je bil srečen, ako se je mogel izogniti le za trenutek pripekajočim solnčnim žarkom; bila je to prava pek. klenska vročina. (Dalje pride.)

Samomor aretiranega tatu. — V Celovcu je prišla policija mesarskega pomočnika Alojzija Kratochvila, o katerem je izvedela, da je nevaren tat in člen tatinske družbe, ki je zadnji čas izvršila veliko ulomov. Na hišni preiskavi je Kratochvil zagrabil nož ter si ga vprico policajev potisnil v srce. Ostal je mrtev na mestu.

Laški kralj Viktor Emanuel III. pojde prih. mesec na potovanje preko Francije na Angleško, da vrne poset angleškemu kralju. Predsednik republike Loubet obišče potem kralja v Rimu. Vprašanje je, ali obišče tudi papeža. Zapreke so iste kakor nasproti našemu cesarju, da namreč papež ne bi mogel sprejeti Loubeta kot vladarja katoliške države, ako bi obiskal iz cerkve izobčenega laškega kralja. Morda pa vendar poiščejo kak modus, po katerem se omogoči obisk pri papežu!

Iz avstrijske kvotne deputacije. — Avstrijska kvotna deputacija je vsprejela s sedmimi proti šestim glasom predlog posl. Edtzwitz-a, da se sedanje kvotno razmerje odaljša za eno leto t. j. od prvega julija do 30. junija 1904. Resolucijski predlog grofa Schönborna, da se ohranijo skupne institucije, izlasti vojska, je bil vsprejet soglasno. Predloga poslanca Fiedlerja in Kaiserja, da se kvotno razmerje določi po razmerju stavila prebivalstva, in predloga, da se to razmerje določi z 58:42, oziroma 69:31, so bili odklonjeni z 11 proti 4 glasom. Predlog poslanca Kaiserja za razmerje 50:50 je bil odklonjen z 12 proti 3 glasom. V svojem zaključnem govoru je povdarjal poročevalc Schwegel, da za slučaj, da se uveljavi novi carinarski tarif, tudi on ne dvomi, da bo potrebno delovati na zvišanje ogerske svote.

Surova svila iz lika (bast) od gl. 990 do gl. 1325 blago za popolno obleko. Franko in carine prosto na dom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. **Tovarna svile Henneberg v Curlhu.**

Foulardovo svilo od 60. kr. do gl. 370 meter za bluze in obleke. Franko in carine prosto na dom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. **Tovarna svile Henneberg v Curlhu.**

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Gene zmerne. Postrožna poštna.

E. LEBHERZ
Gorica

tovarna užigalice priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst, posebno izvrstne in zanesljive užigalice

Apollo

V najem

se odda stanovanje v I. nadstropju v Dol. Vrtojbi obstoječe iz 3 sob in kuhinje. Stanovanje je zdravo in suho ter tik cerkve. Pogoji poizvedo se tam.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobi se zastoj in franko v Schwannen-Apoteke, Frankfurt a. M.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastoj in poštino prosto

Hanns Konrad,
tvornica ur in ek-portna liša
Meist št. 249. — (Češko).

Novi živinski semenj

v II. Bistrici se bode vršil dne 8. junija t. l.

Dovoljena sta dva nova semnja, ki se bosta vršila vsako leto in sicer I. prvi pondeljek meseca junija, II. pa prvi pondeljek po maleni Šmarnu. **Županstvo Ilirska Bistrica na Notranjskem.**

Gene ure

Zlate in srebrne stvari od c. kr. punciranega urada preski šeno, z pisanim 3 letnim jamstvom za točni tek ur, oddaja po tovarniških cenah v akumotovarska zaloga ur

Leo Latelner
Dunaj, I., Felschmarkt 66.

Nikelj - remontirka za gospode fl. 250. Nikelj - anker - Rosko f - remontirka z emajliranim kaza'om fl. 300. Gold - remontirka za gospode s 3 pok ovi bogato gravirana fl. 450. Pristne srebrne remontirke za gospode fl. 350.

Pošilja se po povzetju. Neugajajoče se zamenja. Zahtevajte moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podob mi ur, zlatih in srebrnih stvar, katerega se brezplačno dopošlje.
Veliko priznanih pisem.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, Egar pisarne so v lastnej bančnej hiši Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

J. Zornik Gorica, Gosposka ulica šte. 7.

Priporoča toplo sorojakom svojo **zalogo modnega blaga:**

Za dame:
Krasne okraske za obleke, trakove, svilne zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podloge, sukanec, svilo, gumble, vezenja, zaponke itd.

Za gospode:
Raznovrstno belo in barvano perilo najbolj vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, blačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozarja
prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznano najboljših modere v vsake cene.

Za birmance
in otroke: rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti
in druge veselice; vsakovrstne narodne trakove, kojim preskrbi na zahtevo vsakovrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.

Christofle & Cie
c. in kr. dvorni založniki
Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5.
Težko posrebrnjeno
namizno orodje in posodje vseh vrst
(žlice, vilice, noži itd.)
Pripoznani najboljši izdelki izredne trpežnosti.
Največja izbéra najlepših modelov.

Ilustrovan cenik na zahtevanje.
Vsi Christoflovi izdelki imajo v jamstvo svojo izvirnost vtišneno gornjo varnostno znamko in ime Christofle.

Vse stroje za poljedelstvo in vinorej.
Brizgalnice za sadjino drevje z mešalom za mešanico iz bakra in apna tako, da se nejo-denkrat na dve cevi brizga,
brizgalnice (streljčke) za sadjino drevje z natanjko namerjeno petrolmešanico,
svetilnice na acetilen da se ulove letéči hrošči,
hidravlične stiskalnice za vino,
stiskalnice za vino in ovočje s diferencialnim pritiskom,
stroje za drobljenje stiskalnice, čisto nove mline za grozdje,
nove priprave proti peronospori in za žveplanje, sesalke za vino, cevi za vino, kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot zbiralnike (trleure), mlatilnice, vltale (gepel) i. t. d. razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah
Ig. Heller, Dunaj, II. Praterstrasse 49.
Cenilniki zastoj in franko. Dopisuje se v vseh jezikih.

Dobi se povsod!

Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Pri nakupu naj se pazi na ime „Schicht“ in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: Humbert Bozzini -- Gorica.

Trtorejci pozor!

Ne zamudite ugodne prilike cenega nakupa gumijevih vezij za cepljenje. Tvrška

Konjedic & Zajec

Gorica pred nadškofijo št. 5
Vam nudi iste klg kron 19 na drobno 20 stotink radi opustitve.

Odlikovana krojaška delavnica

Ant. Krašič

krojaški mojster v Vrtni ulici št. 26.
Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Ima bogato zalogo vsakovrstnega blaga za vse letne čase in vsak stan. Gotove obleke lastnega izdelka kakor tudi površne suknje itd. Cene zmerno.

Ravnokar mi je dospel sveže raznovrstno blago za nastopno pomladno sezono.

Izdelke iz lastnega blaga jamčim!

Karol Draščik

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Ivan Bednařik

priporoča svajo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majličevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je Trgovska obrtna zadruga.

Rimske toplice v Tržiču

(Monfalcone)

in blatne kopelji

priporočane po najboljših zdravnikih proti bolečinam v bedrih, revmatizmu, ženskim boleznim itd. itd.

Dopolnilno zdravljenje: z elektriciteto, tako zvano »tremolaterapia in masažo«. Posvetovalni zdravnik dr. G. pl. Camti.

C. kr. privilej.

civilna, vojaška in uradniška krojačnica

M. Poveraja v Gorici

na Travniku št. 5.

Se dobivajo vsakovrstna moderna sukna kamgarn, piquet lastink, adria, ševjot itd., blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotove obleke, perilo vseh vrst in spadajoče priprave k paradnim oblekam za vsaki stan. Blago na meter in gotove obleke se prodajajo tako po ceni, da je z mojo trgovino nemogoča vsaka konkurenca.

Obleke vsake mode od 5 do 9 let K 5-40 in više
: : : 9 15 8-50
: : : 15 dalje 15-
vrhne suknje vsake mode 24-
: : : za častito duhovščino 28-
hlače 5-
Haveloke in sobne plašče 15 K naprej.

Za dame in gosplice:

Haveloke 25 K

Sako in pelegrine 9

V slučaju da se kaj ne dobi v zalogi po zahtevi, se izvrši točno po naročilu.

Razprodaja dežnikov!

Računski zaključek

tolminske hranilnice in posojnice, registrirane zadruge z neomejeno zavezo

Prejemki.

Denarni promet.

Izdatki.

Št.	Predmet	K	v	Št.	Predmet	K	v
1	Vrnjena posojila	50248	09	1	Dana posojila	90249	20
2	Prejete hranilne vloge	202262	57	2	Izplačane hranilne vloge	195160	56
3	» posojilne obresti	27893	62	3	» » obresti	1941	75
4	Prejeti upravni stroški	1129	35	4	Upravni stroški:		
5	Prejete zamudne obresti	662	60		Potnina nadzornikom	318	72
6	Vplačani deleži	500	—		Kurjava, svečava in drugo	129	01
7	Vplačane vstopnine	100	—		Najemnina od pisarne	192	—
8	Vzdignjen naložen denar	77851	38		Knjižice in tiskovine	203	06
9	Vzdignjene obresti istega:				Poštnine	13	92
	K 45437				Letnina zvezi slov. posojilnic	140	—
	» 422140	4675	77	5	Povrnjene obresti	46	94
10	Prehodni zneski	1389	60	6	Naložen denar	64807	11
11	Dohodki hiše	640	—	7	Prehodni zneski	146	86
12	Vrnjeni davki	163	08	8	Za dobre namene	597	12
13	Realizovani kuponi	120	—	9	Nagrade	2200	—
				10	Izplačani deleži	910	—
				11	Izplačane dividende deležev	213	20
				12	Uprava hiše { uprava 182-04		
					{ davki 244-61	426	65
				13	Davek:		
					Pristojbine po lestvici I.	1	10
					Rentni davek	364	98
					Pridobinski davek s		
					prikladami	605	01
	Skupaj	367636	06		Skupaj	359983	19
14	Stanje blagajne koncem l. 1901	10866	70	14	Stanje blagajne koncem l. 1902	18519	57
		378502	76			378502	76

V tekočem letu je bil promet ta-le:

Vseh prejemkov je bilo 378.502 K 76 v
Vseh izdatkov pa 359.983 » 19 »
torej skupni denarni promet 738.485 K 95 v

Izguba.

Račun izgube in dobička.

Dobiček.

Št.	Predmet	K	v	Št.	Predmet	K	v
1	Izplačane hranilne obresti	1941	75	1	Prejete obresti posojil	27893	62
2	Kapitaliz. hranilne obresti	24937	85	2	Zaostale obresti posojil	18669	80
3	Upravni stroški	996	71	3	Prejeti upravni stroški	1129	35
4	Nagrade	2200	—	4	Prejete zamudne obresti	662	60
5	Odpis inventarja	75	07	5	Vzdignjene obresti naloženega		
6	Preteklega leta zaostale obresti				denarja	4221	40
7	Preteklega leta nerealizovani			6	Preteklega leta predplač. obresti		
	kuponi	26	66		posojil	1197	56
8	Predplačane obresti posojil	2159	78	7	Dohodki hiše	640	—
9	Odpis vrednosti hiše	825	85	8	Vrnjeni davki	163	08
10	Povrnjene obresti	46	94	9	Realizovani kuponi	120	—
11	Uprava hiše	426	65	10	Nerealizovani kuponi	26	66
12	Davek	971	09	11	Odpis dividende	1	—
13	Čisti dobiček	2791	48				
		54725	07			54725	07

Aktiva (Imetje).

Bilanca (stanje).

Pasiva (Dolgovi).

Št.	Predmet	K	v	Št.	Predmet	K	v
1	Posojila	536579	—	1	Deleži	8050	—
2	Zaostale obresti posojil	18669	80	2	Dividende obresti	1276	—
3	Naložen denar	79815	26	3	Hranilne vloge	607431	27
4	Prehodni zneski	627	79	4	Kapitalizovane obresti	24937	85
5	Inventar	675	63	5	Predplač. obresti posojil	2159	78
6	Vrednostne listine	2900	—	6	Splošna rezerva	18500	—
7	Hiša	7432	67	7	Vstopnine	100	18600
8	Nerealizovani kuponi	26	66	8	Čisti dobiček	2791	48
9	Gotovina koncem leta 1902	18519	57				
		665246	38			665246	38

V Tolminu, dne 31. decembra 1902.

Načelstvo oziroma ravnateljstvo:

Andrej Ortovec
blagajnik.

Henrik vitez pl. Ziernfeld
knjigovodja.

Oskar Gabršček
načelnik.

Rudolf Polenčič
tajnik.

Franc Presel
namestnik.

Franc Brauničar
namestnik.

Rajmund Presel
podnačelnik.

Josip Sivec
namestnik.

Ta račun z glavnimi in pomožnimi knjigami primerjali ter v redu našli.

Nadzorstvo, oziroma računski pregledovalci:

Ivan Lužnik.

Ljudevit Cazafura
predsednik.

Marija Kenda
zapisnikar.

Andrej Kasič
podpredsednik.

Milan Ivančič.

Rojaki! Pridite jutri vsi na javni shod za brate Hrvate, ki se vrši na Katarinijevem vrtu ob 11. uri dopoldne!